

Sygn. akt *XVII AmE 187/20*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia SO Dariusz Dąbrowski
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Jadwiga Skrzyńska

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2021 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C.

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 31 stycznia 2020 roku nr (...)(...)

1. oddała odwołanie,

2. zasądza od powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Dariusz Dąbrowski

Sygn. akt *XVII AmE 187/20*

Uzasadnienie wyroku z 13 grudnia 2021 r.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z 31 stycznia 2020 r. Nr (...) (...) na podstawie art. 168 pkt 11a, art. 169 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2018 r. poz. 2389, z późn. zm. - dalej: „ustawa OZE”) w związku z art. 170 ust. 4 pkt 1 i 70 pkt 2 ustawy OZE oraz w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm., dalej: k.p.a.) i art. 90 ust. 1 ustawy OZE, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy Park (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą: (...), (...)-(...) K., posiadającemu numer identyfikacji podatkowej (NIP): (...) orzekł, że:

1. przedsiębiorca Park (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w miejscowości C. nie wywiązał się z obowiązku wynikającego z art. 70 pkt 2 ustawy OZE tj. obowiązku przedstawienia dokumentów lub informacji mających znaczenie dla oceny wykonania obowiązków, o których mowa w art. 52-55 ustawy OZE, poprzez nieudzielenie żądanej odpowiedzi na pismo Prezesa URE z dnia 5 marca 2018 r. znak: (...)(...), które zawierało żądanie przedstawienia informacji o dokonanej w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. sprzedaży

energii elektrycznej oraz realizacji obowiązków, o których mowa w art. 52 ust. 1 ustawy OZE w zakresie uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu rolniczego, względnie uiszczenia stosownych opłat zastępczych,

2. za niewywiązanie się z obowiązku opisanego w punkcie pierwszym wymierzył przedsiębiorcy karę pieniężną w kwocie 10 000 zł.

Powód zaskarżył ww. decyzję w całości. Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie:

1. art. 70 pkt 2 ustawy OZE oraz art. 168 pkt 11a ustawy OZE, art. 169 ust. 1 pkt 1 ustawy OZE i art. 170 ust. 4 pkt 1 ustawy OZE w związku z art. 70 pkt 2 ustawy OZE poprzez ich niewłaściwe zastosowanie w wyniku błędnego uznania przez organ, że na odwołującego mogła zostać nałożona kara pieniężna w wysokości 10.000 zł na podstawie art. 168 pkt 11a ustawy OZE w związku z brakiem udzielenia odpowiedzi na wezwanie z dnia 5 marca 2018 r. doręczone 28 maja 2018 r., w przypadku gdy przepis ten obowiązuje od dnia 14 lipca 2018 r., tj. od wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 7 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1276),

2. art. 70 pkt 2 ustawy OZE, art. 168 pkt 11a ustawy OZE, art. 169 ust. 1 pkt 1 ustawy OZE i art. 170 ust. 4 pkt 1 ustawy OZE w związku z art. 70 pkt 2 ustawy OZE poprzez ich zastosowanie w sprawie pomimo tego, że ustawa nowelizująca nie zawierała przepisu intertemporalnego, a tym samym organ winien zastosować zasadę intertemporalnego prawa represyjnego (karnego) do administracyjnych kar pieniężnych, tj. winien umorzyć postępowanie, gdyż w dacie gdy miał obowiązek złożenia informacji nie obowiązywał przepis umożliwiający nałożenie kary, tymczasem organ zastosował zasadę działania prawa wstecz,

3. 174 ust. 2 ustawy OZE poprzez wadliwe uznanie, że nie było podstaw do odstąpienia od wymierzenia kary z uwagi na brak uwzględnienia tego, że informacja została przesłana zgodnie z wezwaniem, a złożenie jej po wszczęciu postępowania było następstwem powzięcia wiadomości o braku wypełnienia wezwania.

Wobec powyższego, powód wniósł o uchylenie decyzji w całości i umorzenie postępowania oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania od organu na rzecz odwołującego.

Pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 marca 2018 r. Prezes URE, działając w oparciu o przepis art. 70 ustawy OZE, wezwał Przedsiębiorcę - (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w miejscowości C. do przedstawienia w ciągu 21 dni od dnia otrzymania wezwania informacji dotyczącej dokonanej w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. sprzedaży energii elektrycznej oraz realizacji obowiązków w zakresie uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu rolniczego.

Dowód: Wezwanie z 5 marca 2018 r., k. 1 akt adm.

Powyższe wezwanie zostało skierowane do przedsiębiorcy dwukrotnie. Korespondencja została odebrana w dn. 28 maja 2018 r. oraz 25 lutego 2019 r.

Dowód: Potwierdzenie odbioru, k. 4 akt adm.

Przedsiębiorca nie udzielił odpowiedzi na powyższe wezwanie w wyznaczonym przez Prezesa URE terminie. (okoliczność bezsporna)

Wobec powyższego, Prezes URE wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia Przedsiębiorcy kary pieniężnej, w związku z niewywiązaniem się przez Przedsiębiorcę z obowiązku wynikającego z art. 70 pkt 2 ustawy OZE. Ponadto, Prezes URE wezwał Przedsiębiorcę do przedłożenia - w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, szczegółowych wyjaśnień w powyższej kwestii oraz przesłania dokumentów mogących mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia w niniejszym postępowaniu.

Dowód: Zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego z 28 maja 2019 r., k. 5 akt adm.

W odpowiedzi na powyższe wezwanie, pismem z dnia 4 lipca 2019 r., Przedsiębiorca udzielił odpowiedzi na ww. pismo Prezesa URE, załączając wymagane dokumenty w postaci „Załącznika Nr 1A”.

Dowód: Pismo z 4 lipca 2019 r., k. 9 akt adm.

Kolejno, w piśmie z 6 listopada 2019 r., Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę o zakończeniu prowadzonego postępowania i przysługującym mu prawie do zapoznania się z całością zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz złożenia dodatkowych uwag i wyjaśnień.

Dowód: Zawiadomienie o zakończeniu postępowania z 6 listopada 2019 r., k. 18 akt adm.

W piśmie z 24 listopada 2019 r. Przedsiębiorca wyjaśnił, iż w gestii poprzedniego zarządu spółki leżało wypełnienie obowiązku złożenia sprawozdania za rok 2016, czego ówczesny zarząd nie wykonał, oraz wnioskuje o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej jako nieadekwatnej do nieterminowego złożenia Załącznika 1A.

Dowód: Pismo Przedsiębiorcy z 24 listopada 2019 r., k. 21 akt adm.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane, jak również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie powoda podlegało oddaleniu.

Stosownie do treści przepisu art. 70 pkt 2 ustawy OZE Prezes URE ma prawo żądania przedstawienia dokumentów lub informacji mających znaczenie dla oceny wykonania obowiązków, o których mowa w art. 41 ust. 1, w art. 42 ust. 1, w art. 44, w art. 45, w art. 48, w art. 49 oraz w art. 52-55 ustawy OZE – z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych i innych informacji prawnie chronionych.

Karze pieniężnej podlega ten, kto nie przedstawia Prezesowi URE dokumentów lub informacji, o których mowa w wyżej przytoczonym art. 70 pkt 2 ww. ustawy (art. 168 pkt 11a ustawy OZE).

Zgodnie z art. 170 ust. 4 pkt 1 ustawy OZE wysokość kary pieniężnej wymierzonej w przypadku określonym w art. 168 pkt 11a wynosi 10 000 zł.

Przenosząc powyższe regulacje prawne na grunt niniejszej sprawy, w pierwszej kolejności należy wskazać, że w oparciu o art. 70 ust. 2 ustawy OZE, Prezes URE skierował do Przedsiębiorcy wezwanie datowane na dzień 5 marca 2018 r. z żądaniem przedstawienia informacji dotyczącej dokonanej w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. sprzedaży energii elektrycznej oraz realizacji obowiązków w zakresie uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu rolniczego.

Okoliczność bezsporną w niniejszej sprawie stanowił brak odpowiedzi na ww. wezwanie Prezesa URE, co stosownie do cytowanych wyżej przepisów prawa, obowiązało organ do nałożenia kary pieniężnej w określonej wysokości, tj. 10 000 zł.

W związku z tym, zarzut sformułowany w pkt 1 odwołania należało uznać za chybiony. Trzeba wyjaśnić, że powód posiada koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej, co przesądza o możliwości żądania od powoda realizacji obowiązków wynikających z art. 52 ust. 1 ustawy OZE. Stosownie do tego przepisu, przedsiębiorstwo energetyczne, odbiorca końcowy, odbiorca przemysłowy oraz towarowy dom maklerski lub dom maklerski, o których mowa w ust. 2, są obowiązane:

1. uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi URE świadectwo pochodzenia lub świadectwo pochodzenia biogazu rolniczego wydane:

a. odpowiednio dla energii elektrycznej lub biogazu rolniczego, wytworzonych w instalacjach odnawialnego źródła energii znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zlokalizowanych w wyłącznej strefie ekonomicznej lub

b. na podstawie ustawy – Prawo energetyczne lub

2. uiścić opłatę zastępczą w terminie określonym w art. 68 ust. 2 obliczoną w sposób określony w art. 56.

Obowiązek o którym mowa wyżej, wykonuje m.in. przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej lub obrotu tą energią i sprzedaje tą energię odbiorcom końcowym niebędących odbiorcami przemysłowymi o których mowa w pkt 1 (art. 52 ust. 2 pkt 2 ustawy OZE).

Niewątpliwie zatem słuszne było działanie pozwanego, polegające na objęciu powoda monitoringiem realizacji ww. obowiązków.

Wprawdzie, Przedsiębiorca złożył wymagane dokumenty, ale nastąpiło to dopiero w toku postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, tj. 10 lipca 2019 r. (pismo z 4 lipca 2019 r.) Powód wyjaśnił, iż opóźnienie było wynikiem zaniedbania i przekonania powoda, iż obowiązek ten został zrealizowany przez poprzedni zarząd.

Odnosząc się do powyższego, w pierwszej kolejności Sąd pragnie zauważyć, że tego rodzaju argumentacja nie może przynieść oczekiwanego przez powoda rezultatu w postaci uchylecia zaskarżonej decyzji, ponieważ powód jest przedsiębiorcą. Obok fachowych kwalifikacji, od przedsiębiorcy – profesjonalisty, wymaga się zwiększonego zaangażowania oraz terminowości w realizacji nałożonych na niego obowiązków. Uprawnione jest więc oczekiwanie od przedsiębiorcy szczególnej zdolności przewidywania, zapobiegliwość i rzetelność w sposobie działania profesjonalisty oraz wymagania w zakresie jego wiedzy o obowiązujących przepisach prawa. Trzeba podkreślić, że powód prowadzi działalność koncesjonowaną – czyli szczególny rodzaj działalności reglamentowanej. Co dodatkowo uzasadnia, że powinien on terminowo wywiązywać się ze swoich obowiązków wobec Prezesa URE. Po drugie zaś, Prezes URE skierował do powoda wezwanie o udzielenie informacji dwukrotnie, a korespondencja ta została skutecznie doręczona po raz pierwszy w dn. 28 maja 2018 r. oraz po raz drugi - 25 lutego 2019 r., zaś odpowiedź została udzielona dopiero 10 lipca 2019 r.

Zdaniem Sądu, zrealizowanie obowiązku po terminie, stanowi niezrealizowanie tego obowiązku, co uzasadniało nałożenie kary pieniężnej. Stanowisko to znajduje potwierdzenie także w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który wskazał, że sankcjonowane w przepisie nieudzielenie żądanych informacji należy interpretować szeroko. Obejmuje ono nie tylko nie udzielenie informacji ale także udzielenie informacji po terminie oraz udzielenie informacji niepełnych (Wyrok SN z 7.04.2004 r., III SK 31/04, OSNP 2005, nr 4, poz. 60).

Zdaniem powoda, art. 168 pkt 11a ustawy OZE nie mógł stanowić podstawy do nałożenia na powoda kary pieniężnej, ponieważ przepis ten wszedł w życie z dniem 14 lipca 2018 r. Trafna w tym przypadku była argumentacja Prezesa URE, przede wszystkim w zakresie stwierdzenia, że wezwanie z 5 marca 2018 r. zostało dwukrotnie odebrane przez powoda, tj. w dniach 28 maja 2018 r. oraz 25 lutego 2019 r., zatem odebrane zostało także w dacie po wejściu w życie art. 168 pkt 11a ustawy OZE, a więc po dniu 14 lipca 2018 r. co uzasadniało wymierzenia powodowi kary pieniężnej

w oparciu o art. 168 pkt 11a ustawy OZE. Warto na marginesie dodać, iż kara wymierzona w oparciu o ten przepis jest karą względniejszą dla powoda aniżeli kara wynikająca z art. 56 ust. 1 pkt 7 i 7a ustawy – Prawo energetyczne (sięgająca 15% przychodu).

Ponadto, dwukrotne wezwanie powoda do przedstawienia informacji stanowiło nader korzystne działanie wobec spółki, która mimo nieudzielenia odpowiedzi na pierwsze wezwanie, nie uczyniła tego w terminie, nawet po odebraniu drugiego wezwania.

Sąd zgadza się z utrwalonym w orzecznictwie tutejszego Sądu stanowiskiem, zgodnie z którym zasady logiki nakazują przyjąć, że przedsiębiorca który w określonym terminie nie wykonuje nałożonego na niego obowiązku, w sposób jednoznaczny odmawia udzielania informacji, nawet jeśli pozostaje jedynie bierny na wezwania organu i nie wyraża w sposób aktywny odmowy udzielenia informacji. (Wyrok S.OKIK w Warszawie z 9.02.2018 r., XVII AmE 86/15, LEX nr 2501488)

Wobec powyższego, drugi zarzut odwołania także nie zasługiwał na uwzględnienie.

Ostatni zarzut odwołania koncentruje się zasadniczo na błędnej ocenie przesłanek uzasadniających odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej dokonanej przez Prezesa URE.

Zastosowanie instytucji zawartej w art. 174 ust. 2 ustawy OZE wymaga kumulatywnego wystąpienie dwóch przesłanek: znikomego zakresu naruszeń oraz zaprzestania naruszania prawa lub zrealizowania obowiązku, zanim organy, o których mowa w art. 169 ust. 1 ustawy OZE, powzięły o tym wiadomość.

Słusznie uznał pozwany, że w przedmiotowej sprawie powód przedłożył sprawozdanie dopiero po wszczęciu przez Prezesa URE postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, zatem nie została spełniona co najmniej przesłanka zrealizowania obowiązku, zanim Prezes URE poweźmie wiadomość o naruszeniu. Z tego względu instytucja odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej nie mogła zostać zastosowana.

Reasumując powyższe, wobec niewywiązania się przez powoda z obowiązku wynikającego z art. 70 pkt 2 ustawy OZE, w świetle art. 168 pkt 11a ustawy OZE Prezes URE był uprawniony (a wręcz zobligowany) do nałożenia kary pieniężnej. Kara wymierzana w przypadkach określonych w art. 168 pkt 11a ustawy OZE jest stała i wynosi 10 000 zł. Ustawodawca wyłączył zatem możliwość jej miarkowania. Należało więc stwierdzić, iż nałożona na powoda kara finansowa odpowiada przepisom prawa, a jej wysokość gwarantuje osiągnięcie prewencyjnych i represyjnych celów.

Wobec powyższego, Sąd oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto, zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przyjmując, że powód - jako przegrywający sprawę – zobowiązany jest do zwrotu pozwanemu kosztów procesu, na które złożyło wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł, ustalonej na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Dariusz Dąbrowski